

Innst. O. nr. 75.

(1998-99)

Innstilling fra finanskomiteen om lov om omdanning av Postbanken BA til aksjeselskap.

Ot.prp. nr. 53 (1998-99).

Til Odelstinget.

1. INNLEDNING

Sammendrag

Regjeringen legger frem forslag til lov om omdanning av Postbanken BA til aksjeselskap. Lovutkastet er en oppfølging av forslag fremmet i St.prp. nr. 61 (1998-99) Om omdanning av Postbanken BA til aksjeselskap. Formålet med loven er å regulere forholdet til forretningsbankloven, aksjeloven, Postbankloven og visse overgangsspørsmål i forbindelse med omdanningen.

Det er i kapittel 2 i proposisjonen redegjort for bankens nåværende organisering. Videre er det i kapittel 3 i proposisjonen redegjort for forslaget til fremtidig organisering og rammevilkår, og det er i kapittel 4 i proposisjonen omtale av økonomiske og administrative konsekvenser.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Dag Terje Andersen, Erik Dalheim, Ranveig Frøiland, Trond Giske, Berit Brørby, Tore Nordtun og Hill-Marta Solberg, fra Fremskrittspartiet, Siv Jensen, Per Erik Monsen og Kenneth Svendsen, fra Kristelig Folkeparti, Randi Karlstrøm, lederen Lars Gunnar Lie og Ingebrigt S. Sørfonn, fra Høyre, Per-Kristian Foss, Michael Momyr og Kjellaug Nakkim, fra Senterpartiet, Jørgen Holte, fra Sosialistisk Venstreparti, Øystein Djupedal, fra Venstre, Terje Johansen og fra Tverrpolitisk Folkevalgte, Arvid Falch, viser til merknader i Innst. S. nr. 194 (1998-99), jf. St.prp. nr. 61 (1998-99) om omdanning av Postban-

ken BA til aksjeselskap, som er avgitt samtidig med denne innstilling. Komiteen viser også til merknader nedenfor.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet understreker at en forutsetning for omdanning av Postbanken AB til A/S må være at Postbankens formålsparagraf og funksjon vedrørende betalingsformidling videreføres i den nye organisasjonsformen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre mener staten bør selge sine aksjer i Postbanken etter omdanning til aksjeselskap. Dette gjelder uansett en eventuell fusjon mellom Postbanken og DnB. Ved en slik fusjon bør staten selge alle sine aksjer i den fusjonerte banken. Disse medlemmer mener det vil være en fordel både for Postbanken og samfunnet for øvrig at staten overlater sitt eierskap til andre aktører.

Disse medlemmer viser til forslag om å avvikle statens eierskap i Postbanken i Innst. S. nr. 194 (1998-99).

Disse medlemmer viser til at avvikling av det statlige eierskapet i Postbanken vil overflødiggjøre, eller endre, flere av Regjeringens vurderinger og forslag i proposisjonene. Disse medlemmer tar til etterretning at det ikke er flertall for avvikling av statens eierskap i Postbanken, og har derfor ikke for øvrig kommentert eller fremmet endringsforslag i denne innstillingen knyttet til en slik privatisering.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknader i Innst. S. nr. 194 (1998-99) hvor dette medlem går mot omdanning av Postbanken AB til aksjeselskap.

2. MERKNADER TIL DE ENKELTE BESTEMMELSER

Til § 1 Formål

Sammendrag

Paragrafen fastsetter lovens formål, som er å regulere forholdet til forretningsbankloven, aksjeloven, Postbankloven og visse overgangsspørsmål i forbindelse med omdanning av Postbanken BA til aksjeselskap.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til Regjerings forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under pkt. 1.

Til § 2 Omdanning

Sammendrag

Paragrafen fastsetter i første punktum at Postbankens eiendeler, rettigheter og forpliktelser overføres som en helhet til Postbanken AS i forbindelse med stiftelsen av aksjeselskapet. Overføringen skjer som aksjeinnskudd, og som vederlag erverver staten samtlige aksjer i det nye aksjeselskapet. Som følge av bestemmelsen, vil Postbanken BAs midler ved oppløsningen av Postbanken BA ikke gå inn i statskassen, men overføres direkte til det nye aksjeselskapet.

Det er lagt til grunn at stiftelsen av Postbanken AS i utgangspunktet skal skje etter reglene om stiftelse av aksjeselskap i aksjeloven av 4. juni 1976 nr. 59 kap. 2, og ikke etter stiftelsesreglene i den nye aksjeloven av 13. juni 1997 nr. 44. Etter overgangsreglene i aksjeloven av 1997 § 21-2 nr. 23 gjelder reglene om stiftelse i lovens kap. 2 for forretningsbanker frem til 1. januar 1999. Finansdepartementet har i Ot.prp. nr. 43 (1998-99) Om endringer i regnskapsloven m.v. imidlertid foreslått overgangsregelen endret slik at stiftelsesreglene i aksjeloven skal gjelde for forretningsbanker frem til 1. januar 2002.

Kongen (departementet) vil ved stiftelsen representere staten som stifter og aksjetegner, og vil i medhold av lovens § 2 første punktum jf. aksjeloven § 2-4 første ledd nr. 1, bestemme at aksjene tegnes med Postbanken BAs samlede virksomhet som aksjeinnskudd.

Bestemmelsen forutsetter at det ut over dette ikke treffes noe særskilt vedtak om oppløsning av Postbanken BA.

Annet punktum slår fast at reglene om oppløsning i Postbankloven § 10-1 ikke gjelder ved oppløsningen av Postbanken BA i forbindelse med omdanningen til aksjeselskap.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til Regjerings forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under pkt. 1.

Til § 3 Stiftelse og eierskap

Sammendrag

Etter forretningsbankloven § 4 første ledd skal en forretningsbank stiftes etter tegningsinnbydelse som legges ut til offentlig tegning og blant stifterne skal det være minst 10 personer. Første punktum fastsetter at Postbanken AS uten hinder av disse bestemmelsene kan stiftes av staten alene og uten bruk av offentlig tegningsinnbydelse.

Annet punktum fastsetter unntak fra kravet i forretningsbankloven § 6 første ledd om at innbetaling på aksjer i en forretningsbank ikke kan ytes i annet enn penger. Unntaket er nødvendig fordi aksjeinnskuddet i Postbanken AS er Postbanken BAs virksomhet.

Tredje punktum fastsetter at staten kan eie 100 pst. av aksjene i Postbanken AS uten hinder av forretningsbankloven § 7 og finansieringsvirksomhetsloven § 2-2 første ledd. Det vises for øvrig til egen omtale av dette i kap. 3.2.

Etter finansieringsvirksomhetsloven § 2-4 kan ingen på en generalforsamling stemme for mer enn 10 pst. av stemmene i selskapet eller for mer enn 20 pst. av de stemmer som er representert på generalforsamlingen. Siden Postbanken AS vil være eid av staten alene, er det i lovutkastet § 3 fjerde punktum fastsatt et unntak fra denne bestemmelsen. For en nærmere omtale vises det til kap. 3.2.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til Regjerings forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under pkt. 1.

Til § 4 Omregistreringer

Sammendrag

Paragrafen inneholder en særregel om omregistrering i offentlige registre i forbindelse med omdanningen. Bestemmelsen gir grunnlag for å registrere overføringen av eiendeler, rettigheter m.v. til det nye aksjeselskapet ved at vedkommende offentlige myndighet gjør en navneendring i vedkommende register. For grunnboken vil dette innebære at det ikke blir krevd formell overskjøting av faste eiendommer fra Postbanken BA til aksjeselskapene. En conse-

kvens av dette vil være at det ikke skal betales tinglysingsgebyr eller dokumentavgift.

Tilsvarende bestemmelser ble fastsatt i forbindelse med at forvaltningsbedriften Televerket ble omdannet til aksjeselskap, se lov 24. juni 1994 nr. 45 om omdanning av forvaltningsbedriften Televerket til aksjeselskap § 4 annet ledd. Tilsvarende bestemmelse er senere fastsatt også i forbindelse med andre saker om omdanning av statlige virksomheter, se for eksempel lov 2. februar 1996 nr. 6 om endringer i kringkastingsloven II nr. 3 annet ledd og lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap § 73 tredje ledd. Bestemmelsen svarer for øvrig til fremgangsmåten ved overføring av fast eiendom ved fusjon av aksjeselskap.

Når det gjelder omregistrering i Foretaksregisteret/Enhetsregisteret, vil dette imidlertid bli gjennomført etter de ordinære regler som gjelder ved nystiftelse av aksjeselskaper. Postbanken AS, som vil bli en annen juridisk person enn Postbanken BA, vil etter dette bli tildelt nytt organisasjonsnummer i disse registrene.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under pkt. 1.

Til § 5 Overføring av offentlige rettigheter m.v.

Sammendrag

Paragrafen regulerer enkelte spørsmål når det gjelder overføring av offentlige og privatrettslige rettigheter m.v. ved omdanningen av Postbanken.

Bestemmelsen fastsetter en særregel om overføring av offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser m.v. fra Postbanken BA til aksjeselskapet uten nærmere tillatelse fra vedkommende offentlige myndighet. Forslaget vil lette omdanningen, da man med hjemmel i den foreslåtte lovbestemmelsen kan overføre offentlige rettigheter, konsesjoner og tillatelser m.v. til aksjeselskapet uten en individuell saksbehandling.

Tilsvarende bestemmelser ble bl.a. fastsatt i forbindelse med omdanningen av Televerket til aksjeselskap og omdanningen av NRK fra stiftelse til aksjeselskap, se lov 24. juni 1994 nr. 45 om omdanning av forvaltningsbedrifta Televerket til aksjeselskap § 4 første ledd og lov 2. februar 1996 nr. 6 II nr. 3 første ledd.

Postbanken BA har til nå drevet bankvirksomhet uten at det har vært nødvendig med tillatelse for dette etter forretningsbankloven § 8 første ledd m.m. Postbanken AS skal drive ordinær bankvirksomhet og selskapet vil sammen med sine datterselskaper danne et finanskonsern. Det legges til grunn at det i forbindelse

med omdanningen må søkes om tillatelse etter forretningsbankloven § 8 og konsesjon etter finansieringsvirksomhetsloven § 2a-3. Det forutsettes imidlertid at en betinget søknad om tillatelse/konsesjon kan oversendes Finansdepartementet så snart denne proposisjonen er fremmet for Stortinget. Omdanningsloven § 8 gir hjemmel for at Kongen kan fastsette overgangsregler i forbindelse med omdanningen til aksjeselskap. Dersom det blir aktuelt med en fusjon mellom Postbanken og Den norske Bank, vil det av praktiske grunner være hensiktsmessig å fastsette overgangsregler som innebærer at Postbanken AS i en overgangsperiode kan drive den samme virksomhet som Postbanken BA driver i dag uten hindrer av forretningsbankloven § 8 og finansieringsvirksomhetsloven § 2a-3.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under pkt. 1.

Til § 6 Overføring av forpliktelser

Sammendrag

Paragrafen inneholder en bestemmelse som hindrer kreditorer og andre rettighetshavere i å motsette seg at aksjeselskapet i forbindelse med omorganiseringen overtar Postbanken BAs forpliktelser. Det er en forutsetning at alle løpende forpliktelser skal overføres til aksjeselskapet i forbindelse med omdanningen.

Bestemmelsen må ses i sammenheng med at Postbanken BAs forpliktelser etter vanlige formuesrettslige regler ikke med frigjørende virkning for Postbanken BA kan overføres til aksjeselskapet uten medkontrahentens samtykke. I prinsippet vil medkontrahenten da kunne nekte slikt samtykke uten å angi noen nærmere begrunnelse for dette, og det kan ikke utelukkes at enkelte medkontrahenter vil kunne nekte å gi samtykke for å komme i en bedre forhandlingsposisjon, og til og med hevde at overføring av avtaleforpliktelser til aksjeselskapet innebærer et vesentlig mislighold av avtalen. Et slikt standpunkt kan vanskelig sies å være juridisk holdbart i forbindelse med omorganiseringen til aksjeselskap, men vil likevel kunne medføre vesentlige vanskeligheter. For å avklare forholdet omkring overføringer av forpliktelser til aksjeselskapet og avskjære eventuell innsigelse fra medkontrahenten, foreslås i første ledd første punktum en lovbestemmelse som innebærer en automatisk kontraktsovergang uten at kreditorene og eventuelle andre medkontrahenter kan motsette seg dette.

En slik lovteknikk er brukt i en rekke andre omdanninger av statlig virksomhet, f.eks. ved omdanning

gen av Televerket til aksjeselskap, jf. lov 24. juli 1994 nr. 45 § 5 annet ledd og omdanningen av Postverket til særlovselskap, jf. lov 22. november 1996 nr. 65 § 73 annet ledd annet punktum. Etter det departementet kjenner til, har man ikke gjort negative erfaringer med disse bestemmelsene. Fremgangsmåten forutsetter at kreditors rettslige eller faktiske dekningsmuligheter som følge av overføringen ikke blir forringet. For Postbankens vedkommende vil dette vilkåret være oppfylt.

Første ledd annet punktum presiserer at Postbanken BAs forpliktelser som følge av oppløsning av Postbanken BA ikke skal kunne gjøres gjeldende mot staten.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under pkt. 1.

Til § 7 Forholdet til forretningsbankloven m.m.

Sammendrag

Første ledd fastsetter at forretningsbankloven gjelder for Postbanken AS med de unntak som fremgår av omdanningsloven. Postbanken AS vil etter dette være en forretningsbank på lik linje med andre forretningsbanker. Det er i § 3 fastsatt unntak fra forretningsbankloven mht. stiftelse og eierskap og i § 7 annet til fjerde ledd mht. styresammensetning og representantskap i Postbanken AS.

I annet ledd er det inntatt bestemmelser som innebærer unntak fra forretningsbankloven § 9 mht. valg av styre. Første punktum innebærer at styrevalget i Postbanken AS skal skje etter tilsvarende regler som gjelder i heleide statsaksjeselskaper etter aksjeloven § 20-4 nr. 1. Første punktum viderefører dessuten den någjeldende styrerepresentasjonen for de ansatte etter Postbankloven § 6-1 annet ledd annet punktum, som fastsetter at to styremedlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte i banken. Annet punktum legger det til generalforsamlingen å velge styrets formann og nestformann. Bestemmelsen viderefører den tilsvarende bestemmelsen om dette i Postbankloven § 6-1 annet ledd første punktum, og må ses i sammenheng med at det er generalforsamlingen som velger styret. Tredje punktum fastsetter at administrerende direktør ikke kan være medlem av bankens styre. Bestemmelsen viderefører Postbankloven § 6-1 første ledd annet punktum. Fjerde punktum presiserer at de vanlige reglene om valg av styre m.v. i forretningsbanker ikke gjelder i Postbanken AS. Dette er en konsekvens av det som er foreslått i første og annet punktum. Videre følger det av fjerde punktum at reglene

om valgkomité i forretningsbankloven § 9 fjerde ledd ikke gjelder.

Tredje ledd fastsetter et unntak fra forretningsbankloven § 11 tredje ledd. Bestemmelsen innebærer at kravet om at representantskapets medlemmer skal velges blant bankens aksjeeiere ikke gjelder for Postbanken AS. Videre er det fastsatt at valget ikke forbedres av en valgkomité. Bestemmelsen må ses på bakgrunn av at det kun vil være en eier av Postbanken AS og at forretningsbanklovens bestemmelser derfor ikke passer for banken.

Fjerde ledd fastsetter hvilke oppgaver representantskapet i Postbanken AS skal ha, og innebærer et unntak fra det som gjelder for representantskapet i forretningsbanker. Bakgrunn for bestemmelsen fremgår av kap. 3.3.

Etter fjerde ledd første punktum har representantskapet i Postbanken AS de oppgaver som påligger en bedriftsforsamling i statsaksjeselskaper etter aksjeloven, dog med et unntak mht. beslutningskompetanse i saker som gjelder større investeringer m.v. Aksjeloven av 13. juni 1997 nr. 44 har bestemmelser om bedriftsforsamling i § 6-35. Denne bestemmelsen angir dog ikke hvilke oppgaver bedriftsforsamlingen har, men viser til at bestemmelsene om bedriftsforsamling i lov om allmennaksjeselskaper av 13. juni 1997 nr. 45 gjelder tilsvarende. Allmennaksjeloven § 6-37 inneholder bestemmelser om bedriftsforsamlingens oppgaver. For statsaksjeselskaper er det fastsatt enkelte begrensninger i bedriftsforsamlingens kompetanse i aksjeloven § 20-4.

Representantskapet i Postbanken AS skal bl.a. føre tilsyn med styrets og daglig leders (administrerende direktørs) forvaltning av selskapet. Representantskapet kan selv eller ved utvalg iverksette undersøkelser. Videre skal representantskapet gi uttalelse til generalforsamlingen om styrets forslag til resultatregnskap og balanse, herunder til konsernresultatregnskap og konsernbalanse, og om styrets forslag om anvendelse av overskudd eller dekning av tap. I aksjeselskaper treffer bedriftsforsamlingen ordinært avgjørelse i saker om investeringer av betydelig omfang i forhold til selskapets ressurser og om rasjonalisering eller omlegging av driften som vil medføre større endring eller omdisponering av arbeidsstyrken, jf. allmennaksjeloven § 6-37 fjerde ledd. Som det fremgår av lovutkastet, er det imidlertid fastsatt at representantskapet i Postbanken AS ikke treffer avgjørelse i denne type saker. Samferdselsdepartementet legger imidlertid til grunn at denne type saker forelegges representantskapet til uttalelse. Ut over dette kan representantskapet vedta anbefalinger til styret om hvilken som helst sak.

Det fremgår av fjerde ledd annet punktum at en rekke av de oppgaver som i forretningsbanker er tillagt representantskapet i Postbanken AS skal utføres av generalforsamlingen. Dette gjelder fastsettelse av

retningslinjer for bankens virksomhet, vedtak om godtgjørelse til medlemmer av styret, representantskapet og kontrollkomiteen, fastsettelse av instruks for kontrollkomiteen (som også skal godkjennes av Kredittilsynet) og valg av revisor.

Etter fjerde ledd tredje punktum er det styret i Postbanken som fastsetter godtgjørelse til administrerende direktør. Dette må sees i sammenheng med at det i fjerde punktum er fastsatt at forretningsbankloven § 15 ikke gjelder for Postbanken AS og det dermed er styret som ansetter administrerende direktør (daglig leder) etter hovedregelen i aksjeloven § 6-2 annet ledd. I forretningsbanker er det etter forretningsbankloven § 15 første ledd nr. 3 representantskapet og styret i fellesskap som treffer vedtak om og i tilfelle hvor stort utbytte som skal deles ut til aksjeeierne innenfor det beløp styret fastsetter. I Postbanken AS vil det være generalforsamlingen som fastsetter utbyttet, og generalforsamlingen er ikke bundet av styrets eller representantskapets forslag om utdeling av utbytte, jf. aksjeloven § 8-2 jf. § 20-4 nr. 4. Når det gjelder avgjørelse om opprettelse av filial eller avdelingskontor og nedleggelse av filial eller avdelingskontor i kommune hvor banken ikke har sitt hovedkontor, annen filial eller avdelingskontor (forretningsbankloven § 15 første ledd nr. 1) og avgjørelser etter forretningsbankloven § 12, er myndigheten foreslått lagt til styret. Dette må anses å ligge innenfor styrets alminnelige myndighet etter aksjeloven. Avhengig av sakens art, kan dette imidlertid være en sak styret i henhold til vedtektene må forelegge generalforsamlingen før det treffer endelig vedtak i saken.

I femte ledd er det fastsatt at Riksrevisjonen skal varsles og har rett til å være til stede på møter i representantskapet i Postbanken AS og dets heleide datterselskaper. For en nærmere omtale av bakgrunnen for bestemmelsen, vises det til kap. 3.5.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til Regjerings forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under pkt. 1.

Til § 8 Ikrafttredelse

Sammendrag

Paragrafen bestemmer at loven trer i kraft straks, dvs. straks loven er sanksjonert, med unntak av § 9 nr. 1 til 12 som trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. § 9 nr. 13 trer i kraft samtidig med loven. Bakgrunnen for at de fleste endringene i andre lover først trer i kraft fra et senere tidspunkt fastsatt av Kongen, er at endringene må knyttes opp til det tidspunkt Postbanken BA opphører som et eget rettssubjekt. Dette vil

være det tidspunkt da Postbanken BA slettes i Foretaksregisteret.

I annet punktum blir Kongen gitt hjemmel til å gi nødvendige overgangsregler ut over det som fremgår av denne loven.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til Regjerings forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under pkt. 1.

Til § 9 Endringer i andre lover

Sammendrag

I § 9 foreslås det en rekke endringer i andre lover som følge av en omdanning av postbanken til aksjeselskap.

Som en naturlig følge av omdanningen av Postbanken til aksjeselskap, må postbankloven oppheves. For øvrig er endringene i andre lover, bortsett fra endringene i nr. 10 og 13, en konsekvens av at Postbanken BA opphører som særlovselskap. Etter omdanningen vil Postbanken være et aksjeselskap/forretningsbank/finansinstitusjon og det vil ikke lenger være behov for å nevne Postbanken særskilt i de aktuelle lovbestemmelsene.

Endringen i nr. 10, dvs. endringen i finansieringsvirksomhetsloven § 2-1 annet ledd nr. 2, må ses i sammenheng med at postbanken etter avtalen med statens postselskap (Posten Norge BA) benytter postnettet som distribusjonskanal ved betalingsformidling og øvrige banktjenester, jf. postbankloven § 1-2 annet ledd. Det er en forutsetning at avtalen skal videreføres med Postbanken AS, se forslaget til ny § 4a i postselskapsloven som er omtalt nedenfor under merknad til nr. 13. Finansieringsvirksomhetsloven § 2-1 annet ledd nr. 2 innebærer at hvitvaskingsreglene i finansieringsvirksomhetsloven § 2-17 gjelder for statens postselskap når det utfører tjenester for Postbanken i henhold til den nevnte avtalen. Den foreslåtte endringen i finansieringsvirksomhetsloven § 2-1 annet ledd nr. 2 innebærer at hvitvaskingsreglene i finansieringsvirksomhetsloven § 2-17 fortsatt vil gjelde for statens postselskap når det utfører tjenester for Postbanken AS, eventuelt annen finansinstitusjon i medhold av den foreslåtte bestemmelsen i postselskapsloven § 4a.

I nr. 13 er det foreslått en ny § 4a i lov 22. november 1996 nr. 65 om statens postselskap (postselskapsloven). § 4a første ledd har sammenheng med at någjeldende bestemmelse i postbankloven § 1-2 annet ledd om Postbankens plikt og enerett til å tilby sine grunntjenester gjennom statens postselskaps nett vil bli opphevet ved omdanningen av banken til aksjeselskap. Denne eneretten og plikten til å tilby banktjenester gjennom postnettet ønskes videreført. Det vises til

nærmere omtale i kap. 3.6. Lovfesting er foreslått i postselskapsloven på grunnlag av at det er ønskelig å sikre tilbudet av grunnleggende banktjenester gjennom hele Postens ekspedisjonsnett, og det er denne loven som fastsetter regler for dette selskapets organisering m.m. § 4a annet ledd første punktum fastsetter at bestemmelsene om taushetsplikt i forretningsbankloven § 18 gjelder tilsvarende for tillits- og tjenestemenn og revisor i Posten når selskapet utfører tjenester for finansinstitusjon. Etter annet ledd annet punktum er taushetsplikt pålagt etter forretningsbankloven eller andre lover imidlertid ikke til hinder for gjensidig utveksling av opplysninger mellom finansinstitusjonen og Posten i den utstrekning dette er nødvendig for Postens utføring av tjenester for finansinstitusjonen. Bestemmelsen er en videreføring av Postbankloven § 6-7 som blir opphevet i forbindelse med omdanningen.

Komiteens merknader

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Sosialistisk Venstreparti, slutter seg til Regjeringens forslag.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti viser til merknad under pkt. 1.

3. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen viser til proposisjonen og til det som står foran og rår Odelstinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om omdanning av Postbanken BA til aksjeselskap.

I.

§ 1 Formål

Formålet med loven er å regulere forholdet til forretningsbankloven, aksjeloven, postbankloven og visse overgangsspørsmål i forbindelse med omdanning av Postbanken BA til aksjeselskap (Postbanken AS).

§ 2 Omdanning

Postbanken BA kan oppløses ved at bankens eendeler, rettigheter og forpliktelser som en helhet overføres til Postbanken AS som statens innskudd i selskapet mot at staten erverver samtlige aksjer i det. Postbankloven § 10-1, jf. aksjeloven kapittel 16, gjelder ikke ved oppløsning av Postbanken BA etter første punktum.

§ 3 Stiftelse og eierskap

Postbanken AS kan uten hinder av forretningsbankloven § 4 første ledd stiftes av staten alene og uten bruk av tegningsinnbydelse som legges ut til of-

fentlig tegning. Forretningsbankloven § 6 første ledd første punktum gjelder ikke ved stiftelsen. Staten kan uten hinder av forretningsbankloven § 7 og finansieringsvirksomhetsloven § 2-2 første ledd eie 100 prosent av aksjene i Postbanken AS. Finansieringsvirksomhetsloven § 2-4 om stemmerettsbegrensninger gjelder ikke.

§ 4 Omregistreringer

Omregistrering i grunnbok og andre registre i forbindelse med omdanningen skjer ved navneendring.

§ 5 Overføring av offentlige rettigheter m.v.

Offentlige rettigheter, konsesjoner, tillatelser m.v. som gjelder Postbanken BA, blir ved omdanningen av banken til aksjeselskap overført til Postbanken AS.

§ 6 Overføring av forpliktelser

Ved omdanningen av Postbanken BA til aksjeselskap overføres Postbanken BAs forpliktelser til Postbanken AS med frigjørende virkning for Postbanken BA. Slike forpliktelser kan som følge av oppløsning av Postbanken BA heller ikke gjøres gjeldende mot staten.

Fordringshavere og andre rettighetshavere kan ikke motsette seg overføring etter første ledd eller gjøre gjeldende at overføringene utgjør en bortfallsgrunn for rettsforholdet.

§ 7 Forholdet til forretningsbankloven m.m.

Forretningsbankloven gjelder for Postbanken AS med de unntak som følger av loven her.

Generalforsamlingen velger medlemmene av styret, likevel slik at to av styrets medlemmer med varamedlemmer velges av og blant de ansatte i banken. Generalforsamlingen velger også styrets formann og nestformann. Administrerende direktør kan ikke være medlem av bankens styre. Forretningsbankloven § 9 tredje og fjerde ledd gjelder ikke.

Kravet i forretningsbankloven § 11 fjerde ledd om at medlemmene og varamedlemmene av representantskapet skal velges blant bankens aksjeeiere, gjelder ikke for Postbanken AS og valget forberedes ikke av en valgkomité.

Representantskapet har de oppgaver som påligger en bedriftsforsamling i statsaksjeselskaper etter aksjeloven, likevel slik at representantskapet ikke har beslutningsmyndighet i saker som nevnt i aksjeloven § 6-35 første ledd annet punktum, jf. allmennaksjeloven § 6-37 fjerde ledd. Representantskapets myndighet etter forretningsbankloven § 11 syvende ledd, med unntak av godtgjørelse til administrerende direktør, og etter samme lov §§ 13 og 14 legges til generalforsamlingen. Representantskapets myndighet etter forretningsbankloven § 12 og myndigheten til å fast-

sette godtgjørelse til administrerende direktør legges til styret. Forretningsbankloven § 15 gjelder ikke.

Riksrevisjonen skal varsles og har rett til å være til stede på møter i representantskapet i Postbanken AS og dets heleide datterselskaper.

§ 8 Ikrafttredelse

Loven trer i kraft straks, med unntak av § 9 nr. 1 til 12 som trer i kraft fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan gi overgangsregler.

§ 9 Endringer i andre lover

Fra det tidspunkt som fremgår av § 8 gjøres følgende endringer i andre lover:

1. Lov 5. juni 1992 nr. 51 om Postbanken BA (postbankloven) oppheves.
2. I lov 18. august 1911 nr. 8 om skatt av formue og inntekt (skatteloven) gjøres følgende endringer:

§ 26 første ledd bokstav b skal lyde:

Staten og de samme tilhørende eiendommer, offentlige innretninger og fond, likevel *ikke foretak* etter lov av 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak.

§ 44 første ledd bokstav l skal lyde:

Beløp som forretningsbanker og *sparebanker betaler* inn til bankenes sikringsfond etter lov av 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner.

§ 50 annet ledd bokstav a syvende avsnitt første punktum skal lyde:

De tre foregående avsnitt gjelder ikke for banker, finansieringsforetak og foreninger av låntakere, som driver virksomhet med konsesjon etter lov av 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og *finansinstitusjoner*.

3. I lov 27. mai 1932 nr. 3 om chekker skal § 54 lyde:

Ved bank forstås i denne lov Norges *Bank*, en forretningsbank eller en sparebank.

4. I lov 21. november 1952 nr. 2 om betaling og innkreving av skatt skal § 12 nr. 3 annet punktum lyde:

Departementet fastsetter nærmere regler om innbetalingsordningen, om myndigheten til å råde over innbetalte midler og om plikt for skatteoppkrever og banker til å overføre mottatte beløp til kommunens særskilte konto for skatt i Postbanken AS m.v.

5. I lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel m.v. (Kredittilsynet) skal § 1 første ledd nr. 10 oppheves.

6. I lov 5. juni 1981 nr. 45 om tilsattes representasjon i offentlige virksomheters styrende organer m.v. skal § 1 tredje ledd bokstav d oppheves.

Nåværende bokstav e og f blir ny bokstav d og e.

7. I lov 8. juni 1984 nr. 58 om gjeldsforhandling og konkurs (konkursloven) skal § 142 femte ledd lyde:

Med selskap i tredje og fjerde ledd menes aksjeselskap, allmennaksjeselskap, forretningsavdeling av utenlandsk selskap, næringsdrivende stiftelse, boligbyggelag, borettslag, selskap som har til formål å fremme medlemmenes forbruksmessige interesser (samvirkelag), gjensidig forsikringsselskap, *statsforetak*, *statens* postselskap og statens jernbanetrafikkselskap.

8. I lov 24. mai 1985 nr. 28 om Norges Bank og pengevesenet (sentralbankloven) gjøres følgende endringer:

§ 19 første ledd skal lyde:

Banken kan yte likviditetslån, gjøre innskudd og gi annen kreditt til *forretningsbanker* og *sparebanker*.

§ 20 skal lyde:

Banken tar imot innskudd fra *forretningsbanker* og *sparebanker* på de vilkår banken bestemmer.

9. I lov 14. juni 1985 nr. 62 om Verdipapirsentral skal § 3-1 annet ledd bokstav d oppheves.

10. I lov 10. juni 1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner skal § 2-1 annet ledd nr. 2 lyde:

Statens postselskap når det etter avtale som nevnt i lov 22. november 1996 nr. 65 om *statens postselskap* § 4a utfører tjenester for finansinstitusjon.

11. I lov 20. juli 1991 nr. 65 om særregler for beskatning av selskaper og selskapsdeltakere (selskapskatteloven) skal § 1-1 tredje punktum lyde:

Reglene gjelder også for foretak etter lov av 30. august 1991 nr. 71 om *statsforetak*, så langt reglene passer.

12. I lov 6. desember 1996 nr. 75 om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner gjøres følgende endringer:

§ 1-3 første ledd bokstav a skal lyde:

a) *bank,*

§ 1-3 fjerde ledd skal lyde:

Som generalforsamling regnes også forstanderskap i *sparebank*.

§ 2-1 første ledd fjerde punktum oppheves.

13. I lov 22. november 1996 nr. 65 om statens post-selskap skal ny § 4a lyde:

§ 4a. Avtale med finansinstitusjon.

Selskapet skal inngå avtale med finansinstitusjon hvor denne gis enerett og pålegges plikt til å tilby grunnleggende banktjenester gjennom hele selskapets ekspedisjonsnett.

Taushetsplikt etter forretningsbankloven § 18 gjelder tilsvarende for tillits- og tjenestemenn og revisor i selskapet når dette utfører tjenester for finansinstitusjon. Taushetsplikt pålagt i medhold av forretningsbankloven eller andre lover er ikke til hinder for gjensidig utveksling av opplysninger mellom finansinstitusjonen og selskapet i den utstrekning dette er nødvendig for selskapets utføring av tjenester for finansinstitusjonen.

Oslo, i finanskomiteen, den 26. mai 1999.

Lars Gunnar Lie,
leder.

Terje Johansen,
ordfører.

Siv Jensen,
sekretær.